

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЖИВОПИС, КОЛЬОРОЗНАВСТВО»

Компонент освітньої програми – обов'язкова (7 кредитів)

Освітньо-професійна програма	Декоративне мистецтво та ремесла
Спеціальність	ВЗ Декоративне мистецтво та ремесла
Галузь знань	Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Толошніак Олександр Вікторович - асистент кафедри декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва (Толошніак Олександр Вікторович)
Контактний тел.	+380961826555
E-mail:	o.toloshniak@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	Живопис
Консультації	щодня з 16.00 до 17.00

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Живопис, кольорознавство» призначена для підготовки здобувачів першого курсу у галузі образотворчого мистецтва. Вона базується на ґрунтовному вивченні засобів та прийомів зображення навколишнього світу і спрямована на формування творчої особистості, здатної створювати художні твори відповідно до естетичних вимог сучасного суспільства. Методична послідовність оволодіння живописними прийомами передбачена системою завдань програми та забезпечує підготовку студентів до вирішення творчих і професійних завдань у майбутньому.

Метою навчальної дисципліни є формування професійних знань, умінь і навичок, необхідних для втілення творчого задуму засобами живопису, розвиток колористичного бачення та вміння створювати художній образ через колір, а також ознайомлення з методами, системою роботи та основними техніками живопису.

Предметом навчальної дисципліни є живопис як вид образотворчого мистецтва, що формує інтелект, відчуття гармонії, пластики та кольору. Основна увага приділяється передачі зорових образів шляхом змішування та нанесення кольорів на поверхню з метою відтворення об'ємно-пластичних ілюзій.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати матеріали, техніки та прийоми олійного живопису, методiku виконання живописного твору, закономірності повітряної перспективи та особливості колориту, виражальні засоби та професійну термінологію, а також теоретичні основи образотворчої грамоти і принципи побудови художнього образу. Студент має вміти застосовувати різноманітні мистецькі техніки, зображати предмети різної матеріальності, природу та простір, працювати з натури, по пам'яті та уяві, цілісно бачити композицію, передавати форму, об'єм, матеріал, світло й простір. Він повинен уміти аналізувати художні твори, аргументувати власний вибір матеріалів і технік, користуватися професійною термінологією у дискусіях та обговореннях, а також відповідально виконувати творчі завдання, дотримуючись етики та цілей навчання.

Пререквізитами дисципліни є рисунок, перспектива та пластична анатомія. Постреквізитами виступають реставрація, професійна майстерність та композиція.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

I СЕМЕСТР. МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ОЛІЙНОГО ЖИВОПИСУ	
Тема 1	Технічні вправи (основи кольорознавства).
Тема 2	Замальовки предметів різної матеріальності
МОДУЛЬ 2. НАТЮРМОРТ	
Тема 1	Натюрморт ахроматичними кольорами
Тема 2	Натюрморт з драперією
II СЕМЕСТР. МОДУЛЬ 1. НАТЮРМОРТ	
Тема 1	Натюрморт з предметів різної матеріальності
МОДУЛЬ 2. ПЕЙЗАЖ	
Тема 1	Пейзаж
Тема 2	Етюд букету весняних квітів

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Живопис, кольорознавство» на першому курсі передбачає поєднання різноманітних освітніх технологій, спрямованих на розвиток базових умінь і навичок, формування художнього бачення та виховання творчої індивідуальності студента.

Основна мета полягає у поступовому засвоєнні фундаментальних знань про колір, композицію та техніку живопису, а також у набутті практичного досвіду роботи з матеріалами. Навчальний процес базується на індивідуалізації підходу до кожного студента, адже рівень підготовки і темп

оволодіння навичками можуть відрізнятися. Завдання та вправи адаптуються до можливостей і поступових досягнень студентів, що дозволяє максимально розкрити їхній творчий потенціал. Особливе місце займають практичні заняття, які складають основу дисципліни: студенти працюють із природи, виконують вправи з гіпсових моделей, вивчають побудову об'ємних форм, експериментують із поєднанням кольорів та матеріалів. Значна увага приділяється роботі з живими натурниками, що сприяє розвитку спостережливості та відчуття пластики. Паралельно з традиційними методами поступово вводяться цифрові інструменти, які допомагають студентам аналізувати роботи, швидко коригувати ескізи та бачити альтернативні варіанти художніх рішень. Важливою складовою є групова взаємодія: колективні вправи та обговорення робіт формують атмосферу співпраці, розвивають навички комунікації та критичного мислення. Значну цінність мають також тематичні екскурсії до музеїв і галерей, які розширюють культурний кругозір студентів, знайомлять їх із класичними та сучасними зразками мистецтва й надихають на власні пошуки. Регулярні сесії критики й обговорення допомагають студентам навчитися аргументовано оцінювати як власні роботи, так і творчість одногрупників, що сприяє формуванню професійного мислення.

Таким чином, поєднання індивідуальної та групової роботи, практичних занять, творчих експериментів і систематичного аналізу створює сприятливе середовище для засвоєння основ живопису та розвитку художніх здібностей на початковому етапі навчання.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Попередній контроль здійснюється з діагностичною метою перед вивченням нового модуля чи теми, засвоєння якого має ґрунтуватись на раніше вивченому матеріалі або на початку навчального семестру для з'ясування рівня підготовки студентів з предмета, щоб намітити організацію їх навчально-пізнавальної діяльності.

Попередній контроль може проводитись у формі контрольної роботи на залишкові знання з обов'язковим аналізом результатів в кожній академгрупі.

Поточний контроль здійснюється у повсякденній навчальній роботі, він полягає у систематичному спостереженні викладача за навчальною діяльністю студентів на занятті і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

З навчального дисципліни “Живопис, кольорознавство” найоптимальнішою формою проведення поточного контролю є рубіжний перегляд практичних завдань, який проводиться після вивчення кожного змістовного модуля. Цей вид контролю пов'язаний із перевіркою етапу та рівня якості виконання практичної роботи у межах змістовного модуля. Перед студентами, які не засвоїли матеріалу модуля, не виконали практичного завдання чи отримали бали на початковому рівні, ставиться вимога обов'язкового його доопрацювання; для цього їм надається необхідна допомога і визначається термін повторного рубіжного перегляду.

Студент має право на перездачу змістовного модуля, щоб отримати більшу кількість балів.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці семестру або по завершенню вивчення навчального компоненту. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи. Підсумковий контроль, згідно з навчальним планом у першому та другому семестрах проводиться екзамен у формі комплексного перегляду екзаменаційною комісією (художньою радою) навчального закладу.

Оцінка, отримана студентом під час іспиту, є основною оцінкою, яка вказує на рівень підготовки студента з цього предмету.

Форми контролю

– *індивідуальний контроль* (кожен студент отримує своє завдання, яке він повинен виконати без сторонньої допомоги);

– *груповий контроль* (група тимчасово поділяється на кілька підгруп (від 2 до 10 студентів) і кожній підгрупі дається перевірочне завдання. Залежно від мети контролю групам пропонують однакові або різні завдання);

– *фронтальний контроль* (завдання пропонуються всій групі з метою з'ясування правильності сприйняття й розуміння навчального матеріалу, виявлення слабких сторін у знаннях здобувачів освіти, недоліків, прогалин, помилок у роботах і відповідях та визначення заходів щодо їх подолання й усунення);

– *взаємний контроль* (активізує діяльність студентів, підвищує інтерес до знань, критичне мислення);

– *самоконтроль/програмований контроль* (можливість самостійно перевірити правильність відповіді чи виконаного завдання).

Використовується для організації фронтальної роботи і колективного обговорення індивідуально одержаних результатів).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Живопис, кольорознавство» є важливою частиною навчального процесу на першому курсі. Критерії та засоби оцінювання мають відображати рівень засвоєння студентами базових технічних навичок, знань про колір і композицію, а також розвиток їхніх перших творчих спроб.

Заключний етап оцінювання здійснюється у формі екзаменаційного перегляду, на якому враховуються результати виконання практичних і самостійних завдань протягом семестру. Оцінювання проводить комісія з 3–5 викладачів, які мають фаховий досвід. Вони визначають не лише ступінь

оволодіння студентами елементарними знаннями та навичками, а й враховують їхній індивідуальний прогрес і творче ставлення до завдань.

Після завершення перегляду викладачі організують обговорення робіт, під час якого студенти отримують пояснення щодо результатів, бачать свої сильні та слабкі сторони та отримують поради для подальшого вдосконалення. Це відкритий формат критики, що допомагає першокурсникам поступово формувати художнє мислення.

Загальні критерії оцінювання:

1. Технічне виконання – робота з кольором і тоном, акуратність і якість виконання вправ, правильність передачі об'ємів і форми.
2. Творчий підхід – наявність оригінальних рішень навіть у простих завданнях, спроби експериментувати з кольором і матеріалами.
3. Розуміння пропорцій та перспективи – правильна передача основних пропорцій предметів, елементарне створення глибини та простору у зображенні.
4. Аналіз і самокритика – здатність побачити помилки у власних роботах і готовність їх виправляти, участь в обговоренні робіт одногрупників.

Засоби оцінювання:

1. Практичні завдання – виконання вправ і живописних етюдів, що демонструють засвоєння базових навичок.
2. Тестування – перевірка елементарних знань із кольорознавства, композиції та матеріалів.
3. Обговорення та самооцінка – участь у колективних переглядах, вміння оцінити власну роботу й роботи інших студентів.

Такий підхід дозволяє врахувати якість виконання робіт, рівень технічних умінь і поступовий розвиток творчого мислення. Оцінювання першокурсників у «Живописі, кольорознавстві» є не лише показником результатів, а й важливим інструментом їхнього подальшого навчання та формування як художників.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yurii-fedkovycha/>

- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у

Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

(<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=6324>)

- Курс лекцій з дисципліни, електронна версія – бібліотека
- Журнал «Народне мистецтво»
- Журнал «Образотворче мистецтво»
- Електронні версії книг
- Інтернет ресурси

Покликання на робочу програму навчальної дисципліни

(для обов'язкових дисциплін)

<https://art-deco.chnu.edu.ua/media/ea3lkweo/zhyvopys-1-kurs-2docx-1.pdf>